

TERRA DE COMTES I ABATS
CENTRE D'INTERPRETACIÓ DEL
MITE DEL COMTE ARNAU
+ PALAU DE L'ABADIA +
SANT JOAN DE LES ABADESSES
UNITAT DIDÀCTICA DE SECUNDÀ-
RIA / ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

OLGA CAMPS / JOAN GUILLAMET / TERESA MASSONI / EUSEBI PUIGDEMUNT / MONTSERRAT TALLANT

ACTIVITATS D'AMPLIACIÓ

(1-a)- Diferència entre mite i llegenda:

(2-a)- Per quin motiu els principals pensadors del període de la RENAIXENÇA van mostrar un interès tan gran a reconvertir la llegenda del Comte Arnau en un mite? La lectura del següent text titulat *En elogi a la llegenda de Catalunya*, que va escriure el novel·lista Alfons Roure l'any 1924, et podrà ajudar a respondre aquesta pregunta.

“Tots els pobles tenen història, no pas tots tenen llegenda. La llegenda és quelcom que brolla d'alguns pobles, d'una manera espontània i expansiva i que constitueix la seva veritable espiritualitat.

La llegenda és quelcom subjectiu i mostra la íntima activitat i energia d'una nació... I Catalunya té llegenda.

Els que vulguin conèixer l'ànima de Catalunya, la seva espiritualitat popular, la seva força creadora han de cercar-la en la seva llegenda.”

(3-a)- Llegeix el següent text referit a una gran dona que va viure fa més de mil anys i que es va dir EMMA, de la casa comtal de Barcelona. Un cop l'hagis llegit, podràs respondre les preguntes que s'hi relacionen i també entendràs el per què de la seva relació amb el mite d'Arnau. Les preguntes són d'opció entre Cert i Fals: has d'escollir la correcta.

El meu pare, Guifré I va ser un gran cabdill i tingué una vida molt intensa dedicada en bona part a la guerra, però també a la política, a l'administració dels vastos territoris que anava dominant i a la família quan les empreses li ho permetien. Guifré és l'origen de la dinastia de comtes i reis que governà Catalunya durant 500 anys. La meva mare fou la comtessa Guinedilda.

Vaig venir al món el 880 després de Crist i es podria dir que gairebé vaig néixer sobre un altar: sobre l'altar d'un monestir que fundà el pare perquè jo en fos la primera abadessa, i per això de menuda ja m'hi dugeueren: als set anys. Era el monestir de Sant Joan, avui dit de les Abadesses, molt a prop del de Santa Maria de Ripoll, al peu del Pirineu i a tocar del riu Ter.

Com que havia de ser abadessa, els pares van planejar la meva preparació que seria complexa i calia que me'n sortís bé. La complexitat venia pel fet que no solament havia de ser una dona amb les virtuts pròpies d'una religiosa, sinó que a més em calia tenir les qualitats necessàries perquè jo administrés i tragués el màxim profit de tot, tant per al monestir com per als pagesos, pastors i llenyataires que vivien en una bona extensió de terreny i que depenien del meu monestir de Sant Joan. Calia, doncs, que fos una hàbil organitzadora i bona diplomàtica. Així és que dins dels murs de Sant Joan, amb les orientacions del pare i del bisbe Gotmar de Vic, durant una colla d'anys, vaig anar desvetllant el meu sentiment religiós i aprenent l'ofici de senyora que per llinatge em corresponia.

Cap a l'any 897, amb disset anys fets, vaig començar a exercir de ple allò pel que m'havien preparat. Ja era abadessa "de nom i de fets". Als meus dominis hi vaig fundar noves parròquies i a l'entorn de cadascuna nasqué un poble; entre els que jo contribuí a fundar se'n compten vint-i-tres.

Com que a mi m'agradava observar com prosperaven les empreses, cavalcava sovint amb el meu seguici pels meus dominis per tal de veure com anaven les collites, si tothom feia la seva feina i si millorava la vida dels meus vassalls.

Dins dels murs de l'abadia els dies semblaven més llargs i hi havia temps per a tot: resar, cantar els psalms, llegir, copiar llibres, redactar documents, fer projectes, passar comptes... i encara sobraven hores.

La meva mort va tenir lloc poc després del 8 de novembre de 942, data del darrer document en què apareix el meu nom. Quan vaig morir, les campanes d'arreu dels meus dominis ho varen anunciar amb els seus tocs solemnes i tristos: ara jo ja reposava i calia elegir una nova abadessa. De fet, darrere meu cinc abadesses més se succeïren fins a la darrera, la pobra Ingilberga que fou expulsada del monestir juntament amb les seves monges acusades de portar una mala vida .

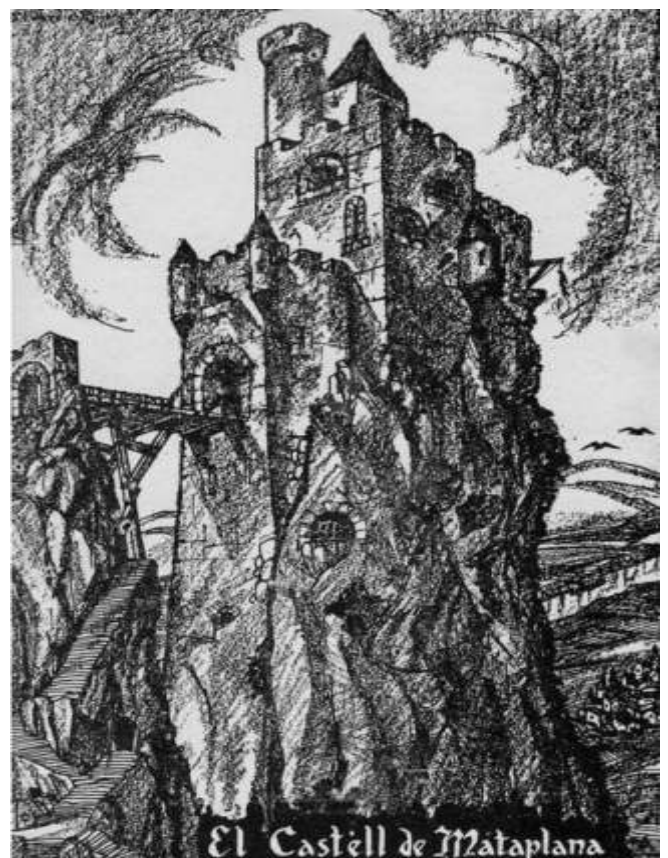
Vingueren després les enraonies i amb el temps, també les llegendes, com ara la del Comte Arnau, un cavaller condemnat per una colla de malifetes, com ara la d'haver portat pel mal camí les monges del monestir de Sant Joan. Degut a tot plegat, el seu espectre cavalca eternament de nit sobre un corser amb ulls de foc i sempre perseguit pels ullals i els lladrucs d'una colla de gossos salvatges.

1- Emma, abadessa de Sant Joan, era de nissaga noble.	☐	☐
2- Emma ja fou entregada, de ben petita, a la vida religiosa.	☐	☐
3- Un cop morta la seva mare, la Comtessa Guinedilda, agafà les rendes del Comtat de Barcelona.	☐	☐
4- Emma va néixer al monestir de Sant Joan de les Abadeses.	☐	☐
5- El monestir de Sant Joan havia estat fundat pel Comte Guifré pensant amb el futur de la seva filla Emma.	☐	☐
6- Un cop al monestir, la seva formació s'allargà durant set anys.	☐	☐
7- La seva formació, com a abadessa que havia de ser, es limità tan sols a la religió i al coneixement de la regla de Sant Benet.	☐	☐
8- A part d'abadessa, també era senyora de terres, vassalls, boscos... en fi, que regia un patrimoni ric i gran.	☐	☐
9- Gotmar: el Bisbe de Barcelona que l'ajudà, entre moltes coses, a ser una bona senyora i abadessa alhora.	☐	☐
10- "Abadessa de noms i fets": ho fou a partir de l'any 897.	☐	☐
12- Com a senyora de terres i homes, es dedicà a ampliar el seu patrimoni i a fundar noves parròquies.	☐	☐
13- La vida dins de l'abadia de Sant Joan era avorrida: resar, resar i resar i para de comptar!	☐	☐
14- En vida, es mostrà amatent envers els seus vassalls i sovint sortia dels murs del monestir per veure com anaven les coses.	☐	☐
15- Coneixem la data exacta de la mort d'Emma.	☐	☐
16- La darrera abadessa de Sant Joan fou Ingilberga, calumniada i expulsada del monestir juntament amb les seves monges.	☐	☐
17- L'expulsió de les monges del monestir de Sant Joan donà peu al naixement de la llegenda del Comte Arnau.	☐	☐

(4-a) Fixa't amb el gran plafó de l'entrada, el de les ombres que van i vénen: Veuràs que hi van sortint tot de paraules que, de pic o de palada, fan referència al mite d'Arnau. Et proposem que t'empesquis algunes frases amb les paraules que hi surten i que es relacionin amb l'aspecte del mite que més t'hagi cridat l'atenció.

Abadessa – sacríleg – condemna
maleït – senyor – mosso – estafa
malfactor – redempció – arrogant
infern – castell – viuda – muller
muller – traïdor – seductor
mite – Mataplana – dansa
soldades mal pagades – pecat – llegenda – mossos – escales
joglar – llegenda – gaita – transmissió oral

Redacta un peu de foto ben enginyós pels dos gravats i digues amb quina altra llegenda pots relacionar el que tu per títol *La cacera del diable*:

ROURE, A.: *Els amors del Comte Arnau*, Imp. Garrofé, Barcelona 1924, pags 225 i 17

Concurs Elabora la teva versió de la llegenda del Comte Arnau i envia-la a la següent adreça i participa així, en un concurs! Anims!! Correu electrònic: info@terradecomtes.cat

TERRA D COMTES I ABATS

PALAU DE L'ABADIA SANT JOAN DE LES ABADESSES